Ч 29 (13.927). Львів, понеділок 4. лютого 1935. Poeztową opłatę opłacono ryczałtem. Рік LIV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 504-060. 143.322. Адреса для телеграм: „Діло" Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед полуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:

Місячно	5·00 зол.
Чвертьрічно	15·00 „
Піврічно	30·00 „
Річно	60·00 „

ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. „ Друкарні: 29-26.

В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Просфора Комітету будови церкви СС. Василіянок.

Просфора, влаштована в неділю 3. ц. м. заходом Комітету будови церкви СС. Василіянок при вул. Потоцького, стягнула понад 150 громадян(ок), що засіли у гарно прибраній салі до довгих столів. Просфору посвятив о. кап. Лициняк, після чого поділився нею з присутніми голова Комітету о. крил. Дзерович. На програму зложилися виступи хору вихованиць СС. Василіянок, сольоспіви, гра на скрипці і декламації. Від Комітету будови церкви промовив потім о. крил. Дзерович, що подав присутнім до відома, які заходи поробив Комітет у справі затвердження плянів та які фонди має вищ до розрядимости. З черги виголосив ще палку промову о. прал. Куницький, а на закінчення промовив п. Олексин. Гутірку і принятя переплітали присутні співом колядок та інших пісень. При кінці Комітет роздав жертводавцям образи, даровані на дохід будови нашими визначними артистами-малярами. Все те свято пройшло в дуже милому настрою.

Свято просфори на Знесінні Новім.

В неділю 3. лютого ц. р. відбулася заходом чит. „Просвіти" на Знесінні Новім традиційна просфора. Простору домівку читальні виповнило вщерть місцеве громадянство. В год. 6.10 вечором місцевий завідатель о. В. Харина посвятив просфору та склав побажання присутнім. Опісля голова читальні адв. д-р В. Гриньовський привитав гостей, представників центральних наших установ і організацій та преси. З черги виголосив палку промову посол д-р Ст. Біляк від Організації Українців м. Львова; Р. Сливка та М. Хомяк промовляли від преси. А. Добрянський заохочував громадян гуртуватись у рядах дільничевої Організації Українців м. Львова. В год. 9-ій голова читальні подякою закінчив це миле свято, яке мало наскрізь родинний характер, присутні відспівали національний гимн. Весь час на просфорі співав колядки мішаний хор під орудою В. Мілянівського. Опісля відбулись товариські забави, які затягнулися до пізної ночі. Пригравала мандолінова орхестра під управою М. Семена.

ВІДКРИТТЯ ВИСТАВИ МИКОЛИ ГЛУЩЕНКА.

Дня 3. ц. м. у неділю в год. 12. уполудне відкрила Асоціяція Незалежних Українських Мистців виставу збірних праць Миколи Глущенка, присланих мистцем із Парижа. Праці ці поміщені у трьох салях Музею Наук. Т-ва ім. Шевченка. На неї складаються олійні образи, акварелі та рисунки тушем: краєвиди, портрети, мертва природа, жіночі акти разом 80 творів.

Імя нашого молодого мистця відоме у нас уже з попередніх вистав. Придбав він собі це імя на чужині, у великих столицях, де зуміли оцінити його талант. Глущенко 34-літній мистець — має за собою вистави та успіхи в Берліні, Парижі, Римі, Відні, Москві, Стокгольмі, Брюселі, Барсельоні, Празі, Марселі, Міляні, Букарешті та в деяких американських містах. Тільки силою власного таланту зумів він, катеринославець, нащадок запорожців, притягти до себе увагу европейської критики, попавши на чужину.

Праці Глущенка, хоч і зовсім модерні, належать до того роду мистецтва, яке промовляє до всіх глядачів і не домагається спеціяльного підготовлення, щоб його зрозуміти. Член АНУМ-а М. Голубець у своїм слові, яке сказав при відкритті вистави, підчеркнув саме ту рису таланту Глущенка, що в нинішній стадії не хоче бути ані реформатором ані проповідником, а тільки задовольняється чарувати нас легкістю свого мазка та пера. Глущенко з особливою насолодою малює жіночі акти, за прикладом численних паризьких мистців і в них уміє проявити свій темперамент, свою мягкість і дуже легку техніку.

Вже на самому відкритті вистави найшлись особи, що купили деякі образи М. Глущенка — справжню окрасу сальону.

Ревізії серед українських сокільських діячів у Празі.

Велике занепокоєння серед українців у ЧСР. викликали ревізії в провідників наших „Соколів" у Празі. В дні 4. січня ц. р. між пятою і шестою годиною врані чеська поліція завилась в помешканнях інж. **П. Цісаря** (староста і відповідальний редактор листка „Український Сокіл"), інж. **В. Дарагана** (справник) та **Ірини Посацької** (начальниця). Після дуже докладних ревізій, що не дали мабуть бажаних поліції наслідків, забрали організаційне листування, але кілька днів пізніше звернули.

Прийшло до порозуміння між Англією та Францією.

Французько-англійські наради йшли далі в неділю. Мін. Ляваль відложив відїзд до Парижа на понеділок в 11. год.

Осягнули французько-англійське порозуміння в головних справах. У неділю радили над одобренням тексту заяви. Головні точки порозуміння такі:

1) Розділ V. версальського трактату мають уневажнити, за вимкою уступу про демілітаризовану стрефу. В заміну за анулювання малиб заключити рообройну конвенцію. 2) Мають поручити заключити збірний пакт безпеки, а також реґіональні пакти, як. напр. заключені тепер пакти про незалежність Австрії і східний. 3) Англія та Франція постановили предложити Німеччині, Бельгії та Італії заключити повітряну конвенцію 5 держав: Франції, Англії, Італії, Бельгії та Німеччини. Колиб Німеччина відмовилася підписати таку конвенцію, заключилиб її без Німеччини, згадані 4 держави. Заінтересовані уряди: німецький, італійський та бельгійський постановили повідомити негайно.

ТАЙНИЙ ДОКУМЕНТ ФР. ГЕН. ШТАБУ.

У звязку з вістками нібито французька делєґація предложила підчас нарад англійському урядові тайний документ французького ґен. штабу, з англійських міродатних кол впевняють, що ця вістка не зовсім правдива. Зате правдою є, що підчас нарад подали вістки в справі чисельного стану німецької армії та останніх німецьких збровнь. На здивування англійців виявилося, що число тайних німецьких зброєнь, подане у французькому документі, є менше, від поданого в документі британського штабу.

Злучені Держави Америки редукують свої консуляти.

Літвінов про конфлікт із Зл. Державами.

Із американських кол повідомляють, що в звязку з невдачею переговорів про довги, запроєктовану спершу консулярну мережу Зл. Держав у СССР зредукують.

МОСКВА, ПАТ. У звязку зі заявою держ. секретаря Голла в справі американсько-большевицьких довжних переговорів, Літвінов сказав, що основи умови про ліквідацію взаїмних претенсій опрацьовано підчас його розмов із през. Рузвельтом. Умови ці велися на основі признання грошової позички. Ком. Літвінов покинув тоді Вашингтон у надії, що дальші переговори торкатися будуть подробиць і не натраплять на труднощі. Та в балачці з амб. Трояновським заквестіонували справу позички. Большевики довели свою уступчивість до меж, поза якими требаб було зревідувати ціле вашингтонське порозуміння, тому не хотіли ступити на шлях, що міг би довести до уневажнення осягнених уже висліді в

Надзвичайна сесія Ліґи Націй.

У Женеві кажуть, що в лютому збереться Рада Ліґи Націй на надзвичайну сесію. Засують на ній офіціяльний рапорт про оконечне управильнення справи Сарщини. Цей проєкт піддав бар. Альойзій.

ЗАСУДИЛИ 12 СЛОВІНЦІВ.

Суд для оборони держави розглядав справу 12 молодих словінців із Копра в Істрії. Обвинувачували їх в участі в протиіталійських організаціях і протиіталійській діяльности в Істрії. Всіх обвинувачених засудили на кару 7—18 літ вязниці.

Барикади в білгородському університеті.

ПОЛІЦІЯ ВБИЛА СТУДЕНТА.

БІЛГОРОД, ПАТ. У пятницю ректор білгородського університету д-р Джая і декан філософічного виділу д-р Чорович вернулися з Вишеграду, де інтерновано 15 студентів за участь у демонстраціях. Ректор і декан пішли до міністра освіти, щоб зясувати йому справу. Тоді теж в університеті зібралися студенти, щоб довідатися від ректора про висліди його побуту в Вишеграді та про його авдієнцію в міністра. Комуністичні студенти, як каже офіц. комунікат, поставили свою сторожу при вході до університету та впускали лише своїх прихильників. Як прийшов ректор студенти просили його, щоб вийшов; ректор домагався, щоб усунули барикади. Почалися демонстрації. Сенат покликав поліцію. Студенти обкидали поліцію столами, лавками, вирваними зі стін цеглами. Поліція вжила зброї та вбила студ. Стреденича. Кількох студентів і поліцаїв було ранених. В 14. год. студ. піддалися. Арештували більше як 60 студентів.

Підчас похорону студ. Стреденича цвинтар був замкнений. Студентів, що демонстрували біля цвинтаря, поліція розігнала, при чому арештувала 50 із них.

Сенат постановив почати виклади в понеділок. Ректор Джая подався до димісії. Розправа проти арештованих відбудеться перед военним судом.

НАСЛІДКОМ СНІГІВ ПОЇЗДИ ВИСКОЧИЛИ ЗІ ШИН.

Хуртовина з громами та лискавицями.

В усій Австрії лютує сніговія та хуртовина. Поїзди спізнюються. На деяких відтинках комунікація зовсім припинена. Кілька поїздів вискочило зі шин, тому що шляхи завіяні снігом. Жертв у людях не було. У нижче положених місцевостях Австрії та Відні впав ледяний дощ, в горах сніги, що створили поволоку на 2 м. грубу. Потім повстала відлига, сніг зісувався та затарасував залізниці й дороги. — На Мадярщині в Секешфегервар лютувала сніговія з громами та лискавицями. В місті викликало це небувале явище переполох. — У суботу перейшла над Берліном сніговія з громами. Повторилося це й на світанку. Захист біля Ленгрісу в гор. Баварії схопила хуртовина та кинула більше як сто метрів далі, в кітловину. Вісім лещетарів, що були в захисті, найшлося під звалищами, та вони видісталися відтам. Два лещетарі по дорозі замерзли на смерть. Інші добилися до Ленгрісу, та всіх мусіли відставити до шпиталю. — На Північному та на Балтійському Морі наслідком хуртовини всі кораблі мусіли вернутися до пристані.

Серед комсомолії не все в порядку.

Є в країні рад пісенька і співається в ній, що на зміну комуністам ідуть комсомольці, на зміну комсомольцям — піонери, а на зміну піонерам — жовтенята. І до недавнього часу співали цю пісоньку і на радянській Україні, співали, зрозуміло, мовою російською, але досить певно, досить рішуче. Проте за останніх часів — бодай так нам здається — появилися в співі цієї пісоньки якісь фальшиві ноти, почулася якась непевненість...

Справді, вперше в офіційній промові Постишева чуємо деякий неспокій щодо наступної зміни. Вперше говорить він, що гасло ворога-націоналіста це „боротьба за душу юнацтва“, і як протиотруту цьому він теж не зовсім спокійно радить, що „особливе місце й увагу ми повинні віддати в своїй роботі молоді і дітям... Тим більше молоді і дітям, тим більше роботи з ними, тим більше піклування про них...“

Отже для чогось потрібно говорити, підкреслювати це, отже щось викликало ці заклики!...

А коли звернемося до фактів, очевидно дуже скупо й неохоче освітлюваних у пресі, то побачимо, що, наприклад, за постановою не всеукраїнського, а всесоюзного ЦК комсомолу, розпущено Дніпропетровське обласне бюро комсомолу. — Чому?

А тому, що воно підтримувало націоналістичний рух на Совітській Україні, що воно надавало виключеним з партії працю, гроші та помешкання.

Виявлено рештки (коли то зникнуть ці „контрреволюційні“ елементи, що їх іменують „рештками“, починаючи від 1920. року?!) націоналістів у київському та харківському університетах, у луганському, глухівському, ніжинському, камянецькому інститутах народньої освіти та в „ряді інших навчальних закладів України“.

Скажуть, що це може бути і позапартійна молодь. Ну, а щож говорити про „вигнання“ з Всеукраїнської асоціяції марксо-ленінських інститутів аспірантури, яка, зрозуміло, може бути лише комсомольська?...

Це все щодо політичної неблагонадійности серед комсомолу.

Але трапляються і такі випадки: комсомолець Олександер Чирва, що третій рік працював як тракторист на маріюпільській машино-тракторовій станції, заявив: „не хочу на тракторі працювати, хочу від нафти бути подалі, хочу краватку носити“...

І пішов Чирва шукати праці, від якої не душилоб гасом...

Щось не дуже то надійна зміна...

І чи допоможуть тут такі заходи, як відрядження до інститутів і технікумів 1934. року 3.000 кращих ударників — комсомольців-колгоспників, які ніби напевне вироблять „прекрасні українські радянські кадри“...

Піонерія!... 5 міліонів дітей навчається тепер у початкових та середніх школах на Україні. Можемо довідатися, що українці з цієї кількости становлять 85 прц., росіяни 9, жиди — 2 прц.

Яку скількість становлять піонери, на жаль, ніде не подано, але чомусь то, коли говорять про ударників навчання, зрозуміло піонірів, у цих школах, то зустрічаємо між ними такі прізвища як Луфер, Зац, Грутман, Айзберґ, Іванов тощо...

Чи каже це, що гріхи батьків карають і дітей, чи що піонерія не так то вже і цікавить дітей тубильців — не відомо, але будувати зміну на 11 відсотках може і за трудно.

І нарешті жовтенята... Ну, тут забагато поезії ще...

„Всі повернулися до дверей... Двома струями до великої салі входили діти... Делєгати зрозуміли, що театром (річ іде про III. Всеукраїнський Зїзд, що відбувався в оперовому театрі) заволоділи діти. В білому, синьому, червоному (чи не „контрреволюційно?“ ну, аби не в жовтому та блакитному!...) вони були повсюди... Ми дуже і дуже щасливі, дзвеніли ці діти, найбільше ми любимо нашого найкращого друга, товариша Сталіна...“

Або... „Мила дітвора в саду
Виводить пальчатами —„Павел Петрович“,
Як вияв улюблених дум“.

Нарешті цілком ніби надійна зміна, тільки що ті діти будуть виводити, коли підростуть та коли підростуть їм пальчата?

Д.

З польської преси.

„Кіров та Перацький“.

У 2 (69) числі „Бунту Млодих“ з 25. січня находимо на вступі статтю Олександра Бохенського під повищим наголовком. Вона настільки цікава, що варта в цілості передати її, при чому зазначуємо згори, що передруковуємо текст вже зі сконфіскованого числа того часопису, отже місця, які пройшли цензуру:

„І. Достоєвський ненавидів поляків. У своїх повістях дає нам (полякам) завсіди ролі осоружні, хоча дрібні. Їх образ ще чорніший тому, що при своїх хибах і злочинах вони ще з правила ехидні, високо носять свою здогадну праведність, вони чемненькі і масненькі, покриті щільно покостом европейської цивілізації, якою погорджують родовиті росіяни, герої повісти. Навіть у своїх хибах вони менші і слабші, що підкреслює погорду, з якою трактує їх автор.

Моральні атаки Достоєвського так далеко відбігають від шляхотних інтенцій його творчости (з поглядом автора про ті „шляхотні інтенції“ не можна без застережень погодитись. — Прим. Ред.), що можна витовкмачити собі їх хіба тільки якимось особистим упокоренням, якого він дізнав від поляка того вигляду (а в кожному народі може такий найтися), якого потім зґенералізував на цілий нарід.

II. П. Вл. Гамонь у 11 ч. „Проблєм“ насунув мені на думку анальоґію Перацький-Кіров, а радше анальоґію реакцій двох правлячих світів, російського і польського, після скритовбивства члена уряду. Принагідний автор стверджує, що Берестє і Береза залишаться вправді темною картою в історії режіму, але що в кожному разі порівнання виходить у користь Річипосполитої. Тут тільки Береза, там 66 засудів смерти на „білогвардейців, які очевидно не мають нічого спільного з убивством“. „Спосіб зареагування большевиків — пише автор — знаменний для трусів“. Можна припускати, що та замітка була писана перед другою екзекуцією (14 розстріляних) ґрупи Зінов'єва. В той спосіб вбивство Кірова помогло большевикам порахуватися з двома групами противників. Залишається тільки невідомим, чи котра з тих груп брала якунебудь участь у вбивстві?

Польща не розстріляла нікого після вбивства пок. Перацького, а проте пошукання за винуватцями легко можна поділити у нас на дві окремі фази. У першій наша опінія обвинувачувала ендеків, у другій українців.

Історик нашої епохи найде скрізь докладні описи вбивства та надзвичайної втечі вбивника. Але можна сумніватися, чи історичні джерела зможуть вірно віддати настрій, який запанував у Варшаві, вечором після вбивства. Групи студентів із Леґіону Млодих ходили по вулицях та входили до всіх льокалів, окликами домагаючись кари на ендеків за вбивство Перацького. Урядова преса також орієнтувалася в тому напрямку. Потім основано табор у

ҐРАЦІЯ ДЕЛЛЄДА.

МАРІО ШУКАЄ ДРУЖИНИ.

— Приходжу до вас просто з двірця — сказав Маріо Бонетті, входячи до канцелярії нотаря Браччі — й прошу, щоби ви поладнали все в тих вісьмох днях, що перебуватиму в Італії.

— Усе готове, акти чекають на ваш підпис — відповів нотар.

— Чи відшукали ви адресу мого старого вчителя?

— Так. Мешкає тепер в Сан Джіякомо, пять годин залізницею відси.

— Дійсно? То він не мешкає вже в місті? Шкода. Хочу просити його, щоби був свідком мого вінчання. Мушу хіба до нього поїхати, а вінчання відсунути на один день. А так хотів я вже в пятницю виїхати з моєю дружиною до Родезії.

— Усе поладнане якслід, треба лише документів судженої.

— Не маю ще судженої, — сказав зажурений Бонетті.

Нотар глянув на него.

— Я не здурів, пане Браччі. Тільки мусите знати, що вже надоїла мені моя самітня хата. Треба мені дружини. Мужчини, що мешкають у мому сусідстві, то самі картограї і піяки. Не люблю ані одних, ані других. Не живу з ними. А вечорі такі довгі, як вічність.

— А якщо й з дружиною буде вам нудно!?

— Це може бути, але не мусить. Ви маєте багато знайомих, чейже знайдете щось пригожого для мене.

— Добре було би, якби ви дали мені деякі вказівки, яка має бути ваша майбутня дружина.

Бонетті взяв картку паперу й написав кілька слів.

Тут маєте спис усіх прикмет, що їх має мати моя майбутня дружина. Як гадаєте, знайдете таку?

Нотар читав: „Висока білявка, очі голубі, не сміє грати на фортепіяні, ані співати. Не може бути вчена, має мати двадцятьпять літ. Молодших не брати під увагу“.

Нотар зітхнув глибоко, знизив плечима й сказав:

— Прийдіть до мене сьогодні вечором.

— Чи маєте доньки?

— Маю, але заміжні.

Вечором пізнав Бонетті у нотаря чотири молоді дівчата. Гуторив з усіма. Коли прощався, нотар спитав:

— Вибрали? Як подобається вам панна Царетті?

— Дуже вчена. При ній не смів би я уст отворити.

— А Беттіна Фано? Повновиді білявки стають найліпшими подругами. Вони справжній відгомін свого чоловіка.

— Не люблю відгомонів. Волю радше грамофон, ніж таку папугу.

— А Кляра Альберо?

— При тій мушу памятати про мої псі. Сказала, що дуже радо поїде до Родезії, але не любить псів.

— Ріта Нероне? Є гарна й любить пристрасно звірята.

— Так, але боїться мишей. На їх вид скаче на стіл, а я не потребую подруги на прикрасу стола. В Родезії є багато мишей.

— Гм, — забурмотів нотар. — Мушу дописати на картці: Не повинна боятися мишей.

— Завтра пошукаю за моїм старим учителем. А ви розглянетеся ще за дружиною.

У Сан Джіякомо довідався Маріо, що його вчитель виїхав там, звідки вже ніколи не вертається. Мала, двацятилітня, жвава дівчина, з чорними кучерями й великими чорними очима сказала йому, що вмер рік тому. Притім прослезилася.

— Тато любили всіх своїх учнів, але найрадше говорили про вас. У мене не мали ви ласки, бо тягнули ви мене колись за косу.

— Пробі, — закликав Маріо, — то ви Саетта? Дайте-но руку. То ви все ще на мене гніваєтеся?

— Ще гірше. Бо згодом я розчарувалася.

— А з чого ви тепер живете?

— Шию білля, хоч воліла би я працювати умово. Давніше помагала я батькові при його науковому творі, тепер залишиться цей твір незакінчений, бо я не маю на це часу. Не маю навіть коли заграти на фортепіяні, та й не можу розлучитися з тим моїм любим інструментом. Що ви рахуєте на пальцях?

— Нішо.

Маріо числив у думці точки свого спису, але ні одна не годилася. Залюбки дивився на Саетту й зараз додав:

— Я дуже зобовязаний вашому батькові. Я тішився би, якби тепер міг вами заопікуватися.

— Алеж пане Бонетті, — кликнула, зачервоніла Саетта. Як нічого не можу приймати від чужого чоловіка.

— Саетто, послухайте мене. Я хотів би одружитися з вами в пятницю і забрати вас до Родезії. Щоби ви сказали на це?

— Що це ви? Чи гадаєте, що я могла би полюбити вас до пятниці?

— Не про те йде. Я мушу конче забрати зі собою дружину, бо там страшно нудно дома.

— Тим більше, дружина повинна вас кохати.

— Кілько вам треба часу, щоби ви освоїлися з думкою стати моєю дружиною?

— Хоч зо три роки.

— Я міг би згодитися, щоби ви привикли до

Березі, куди заслано кільканадцять ендеків, але, як подають офіціяльні джерела, швидко найшлось там багато більше українців.

Тут кінчиться анальогія Кіров-Перацький, яка всупереч іншому поглядові замітки в „Проблемах", чести нам не приносить. Громадянство і уряд мусить боронитися перед скритовбивствами своїх міністрів, але громадянство не повинно при нагоді вбивства полагоджувати ріжні порахунки, бо легко може трапитися, що мрякою покриється яскравий факт, для кого вбивство було втратою та для кого зиском.

III. Анальогія Кіров-Перацький скінчена, але накидується інша, багато краща анальогія: Перацький-Олександер, сербський король. Це цілком інша тема, але треба її заторкнути. Олександер і Перацький стояли оба при шпилі ерархії влади. Олександер і Перацький мали під своєю владою обидва міліони невдоволеного меншинового населення, Олександер і Перацький були відповідальні за політику супроти тої меншини, Олександер і Перацький впали від кулі атентатчика меншин.

Каден-Бандровський у чудовій, як звичайно, статті-некрольогу, що його присвятив у „Газеті Польскій" Перацькому, чудується і розпачає передовсім над зайвістю, нецільністю, браком всякої льогіки у тому вбивстві. Так мусіли розпачати і чудуватися французи над домовиною старого президента Думера, якого вбив божевільний Горгулов. Але коли Олександер I., вояк великої війни, впав від кулі у Марселі, — писали, що він оминув вже чимало замахів, що навіть у Софії вийшов ціло, а вбито його у Марселі тому, що поліція не передбачила того, що треба було передбачити. Закидувано нерозум не вбивникові, а оборонцям".

Дальше, аж до самого кінця статті, здоровий кусень статті сконфіскований. Порушена п. Ол. Бохенським анальогія появляється у польській публіцистиці оце вперше, без засліплення, спокійно і чесно. Недавно у „Мислі Народовій" була стаття про жахливі відносини, які панують для хорватів і словінців в Югославії та про те, що величезна частина відповідальности за такий стан паде безперечно на покійного короля Олександра, який міг мати і мав найбільший вплив на сербських старшин, що верховодять у тій державі. „Бюлетин Польсько-Український" підхопив ту статтю та викпив ендеків, які вміють добачувати такі промахи меншинової політики на широкому світі, але цілком глухі і сліпі, коли мова про відносини на меншинових теренах у Польщі. Що більше, автор із „Мислі Народової" доказував абсурд уніфікаційної та централістичної системи в Югославії з уваги на численність тамошніх „меншин" і їх окремішню національно-культурну структуру...

Родезії за кілька місяців, але ви мусіли би мені вже тепер приобіцяти, що туди приїдете. Я лишаюся тут ще чотири дні. Як гадаєте? Чи зможете дати мені до того часу відповідь?

— Так, якщо скажу: ні.

— Та на випадок, колиб це не було „ні"...

— В такім разі можу сказати хіба: може. За такий короткий час трудно буде щось більше осягнути.

Маріо замешкав у гостинниці, і ввесь час перебував у Сеттй.

У вівторок дістав від нотаря телеграму: „Я знайшов для вас дружину. Висока на метер шістьдесять, бльондина, спокійна".

Маріо не відповідав. Погнівався перед хвилиною зі Сеттою й думав лише, якби з нею перепроситися.

В середу надійшла друга телеграма: „Жінка середнього росту. Запевняє, що любить пси. Інші прикмети також годяться".

Маріо знов не дав відповіди. Сетта мала саме прання, а він рішився їй помогти. Заніс білля до потока, розложив його на мураві, відтак приніс у коновках води до поливання.

Як вертались домів, відважився сказати:

— То був гарний день, могло би так частіше бути в Родезії. Чи приїдете коли до мене, щоби розвіяти мою самоту?

— Ви справді хочете мене мати? Як прецінь хочу лише почути від вас, що вам про мене йде, а не про якунебудь жінку.

— Сетто, присягаю, що лише про вас.

— Но... то... мені здається, що невесело було би самій їхати так далеко, їдьмо хіба — разом.

Вечором пішли на двірець розглянутися в розкладі їзди. Там Маріо надав телеграму до нотаря: „Я знайшов подругу, що не відповідає ані одній вимозі мого спису. Женюся з нею".

Переклав *Микола К.*

Наші абстинентські питання й змагання.

(З нагоди минулих ювилеїв тверезости.)

(Продовження).

Одначе найважнішою була протикоршемна діяльність нашого Товариства в 1929—31 рр. Спираючись на постанові §. 5 свого статуту наше Товариство „Відродження" взяло діяльну участь у протикоршемних плебісцитах на землях, заселених нашим народом, по цей бік риського кордону, видало відповідний підручник із усіма потрібними інформаціями, злаждений дир. І. Герасимовичем, та при допомозі своїх відпоручників, членів або прихильників кермувало цілим тим рухом. І коли на 630 протикоршемних плебісцитів у Польщі, 470 переведено в українських селах, а на 185 плебісцитів успішно переведених, 170 припадає на українське населення — то велика заслуга в цьому нашого Товариства „Відродження".

Соймова ухвала з 13. березня 1931 р. та декрет з 30. X. ц. р. у „Деннику Законів", ч. 96, поз. 863, уневажнюють успішні висліди згаданих плебісцитів, а також давні обмеження щодо закладання коршем і шинків та продажі алькогольних напитків так, що всі згадані здобутки марно пропали. Та всеж протикоршемний плебісцитовий рух у нашого народу є гарним свідоцтвом його змагання уладити своє життя відповідно до вимог гігієни, свідоцтвом його свідомости й культурности.

Отсе і короткий нарис 100-літньої боротьби нашого народу за тверезість і 25-літньої діяльности нашого Товариства. У своїй тій діяльности наше Товариство находить усе піддержку у всіх наших визначних діячів і установ. Доказом цього низка протиалькогольних рішень на другому Ювилейному Конгресі „Просвіти" 24. IX. 1929 р., щира допомога нашого світлого духовенства й тісна співпраця з нами таких заслужених товариств як: Просвіта, Рідна Школа, Лікарське Товариство, Гігієнічне Товариство, Союз Українок та багато інших. Також і наша преса не відмовляє нам своєї допомоги та радо містить відродженецькі статті, поклики та оголошення. Та найвідраднішим для нас є ясне зрозуміння наших гасел і наших змагань серед широких мас нашого народу, чого доказом є світлий вислід протикоршемних плебісцитів, а також численні письма, які дістаємо від наших членів і прихильників селян і робітників. Тимто, якanебудь доля жде наше Товариство, ми спокійно глядимо в нашу будучність, бо ми певні остаточної перемоги наших абстинентських ідей — у нашого народу.

Ми вповні свідомі цього, що нас жде важка праця!

У своїй високо-гуманітарній й високо-культурній праці зустрічають абстиненти важкі труднощі, які вони мусять поборювати.

Ось так у ріжних краях, спершу в Північній Америці, а далі і в Европі, закидують абстинентам, що вони змагають до зменшення державного скарбу. На перший погляд видається, що це правда, одначе тут треба взяти на увагу, що: 1) гроші, не видані на алькогольні напитки та тютюн, лишаються в кишені громадян тої самої держави і йдуть у першу чергу на державні податки, опісля на інші цілі — вони підносять добробут населення; 2) стриманість від алькоголю і тютюну впливає додатно на здоровля дотичних громадян, а для кожної держави ліпше мати тілом і духом здорових громадян, як слабосильних і запоморочених згаданими отрутами; 3) наука вже давно виказала, на основі докладних статистичних студій, що дохід, який має держава із алькогольних напитків і тютюну, далеко менший від тих матеріяльних страт, що їх спричинюють тій державі алькоголіки й нікотиністи своїми хоробами, а налогові пяяки в подрібности своїми проступками.

Ця майже неймовірна дійсність, виказана наукою й була головною причиною того, що розсудливі і виraховані громадяни Злучених Держав Північної Америки завели в себе прогібіцію; колиж вона саме недавно провалилася, то винні цьому не наука й абстиненція, а обставина, що проти прогібіції всеж таки була більшість населення та всемогутній долар і... ґанґстери. Задля цього уряди всіх культурних держав піддержують абстинентський рух. Також і польський уряд дуже визначно морально й матеріяльно піддержує польський абстинентський рух, який дуже гарно розвивається посеред польського народу під широю опікою влади й польської Церкви. А проте польським абстинентам ніхто не закидує, що вони працюють на шкоду польської держави. І цілком справедливо, бо такий закид був би неслушний і незгідний з науково доказаними фактами.

І нині закидають нам, що тепер абстинентський рух цілком зайвий, бо наслідком кризи тепер уже ніхто не пє і не курить. Справді, таке є загальне переконання, але дійсність показує нам цілком щось протилежного. На основі

доступних нам урядових даних можна обчислити, що український народ на Закарпатті пропиває й прокурює річно около 20 міліонів золотих, наші земляки на зеленій Буковині около 15 міліонів золотих, всі українці в межах польської держави около 300 міліонів золотих, а на Радянщині в 1928 р. около 2 міліярди зол. Дотичних даних про наших кольоністів в Америці, на Зеленому Клині і в інших околицях, нам хоч і не вдалось роздобути, а всеж таки із поданих чисел бачимо, що наш український народ на ці зрадливі засоби уприємнювання гуземного життя видає страшні суми, нині так важко запрацьованого гроша й тимто балачки начебто наш абстинентський рух через кризу був тепер непотрібний, є свідомим або несвідомим самодурством.

Третій закид, який роблять тепер абстинентам, є цілком новочасний-модерний. Ціла людська суспільність, головно европейська, переживає тепер виїмковий час, який в історії людства зявляється раз на кількасот літ, час, про який казав німецький поет Шіллер:

„Das Alte stürtzt, es ändert sich die Welt
Und neues Leben dringt aus den Ruinen..."

Старовина розвалюється, ввесь світ змінюється, а з тих руїн прозябає нове життя. А це нове — пливке, непевне. Звідсіля переоцінка всіх цінностей і непевність завтрішнього дня, а в слід за цим упадок етики й моралі й тріюмф сили. Серед таких обставин життя людини, ця найбільша цінність давньої культури, тратить свою вартість і для людей, вихованих серед давніх культурних відносин, воно стає невиносимо важке, нестерпне.

Д-р Іван Раковський.

(Докінчення буде.)

Зірвання большевицько-американських переговорів.

НЮ ЙОРК, ПАТ. У звязку з зірванням большевицько-американських переговорів, у яких обговорювали справу довгів і справу навязання співпраці на Волстріт думають, що до зірвання прийшло тому, що СССР чується доволі на силах завдяки покращанню взаємин з Францією та завдяки заключенню большевицько-французького торговельного трактату. СССР дав зрозуміти, що Зл. Держави для нього вже не мають вартости. На думку Волстріт пропозиція евентуальних нових переговорів повинна вийти від Зл. Держав.

Сен. Барбер домагався зірвання дипломатичних взаємин із СССР, бо большевики ведуть у Зл. Державах переворотову агітацію а торговельні взаємини зі СССР не багато поліпшилися від підписання пакту Рузвельт-Літвінов.

НОВИНКИ

— **Зміни в почтовій тарифі.** М-ство почт і телеграфів увело з 1. березня деякі зміни в почтовій тарифі. І так кореспондентки з повідомленням виключно про платність векслів, немотивовані візвання заплатити належність і повідомлення в справі екзекуційного внесення — коштуватимуть лише 5 сот. Місцеві створені листи з повідомленням про визначення складок, візвання або платничі викази з евент. залученням бланкету ПКО, коштуватимуть до 20 гр. — 10 сот., від 20 гр. до 250 гр. — 20 сот.

— **Природний приріст населення** в Польщі в третьому кварталі м. р. осягнув цифру 95.813 осіб, з чого на центральні воєвідства припадає 45.232 особи, на східні 14.353, на західні 14.067 і на південні 22.161 осіб. Середньо природний приріст на 1.000 мешканців давав 11.4. Найбільший приріст, а саме 12.9 виказують воєвідства центральні. На основі віроісповідань приріст населення представляється так: римо-кат. віроісповідання 67.675 (12.8 на 1000 мешканців), греко-кат. віроісповідання 7.734 (8.6), православне 8.487 (10.9), інші віроісповідання 617 осіб.

— **Трагічна статистика.** В місяці січні ц. р. у Варшаві пробувало відобрати собі життя 85 осіб, з яких 15 померло. Від самоходових випадків згинули 3 особи, а 54 були ранені. Трамваї зранили 22 особи, вбили одну. Взагалі протягом січня ц. р. згинуло у Варшаві з причини трагічних випадків 35 осіб.

— **Хуртовина з громами.** Нічю на 3. лютого перейшла над перемиським повітом сніжна хуртовина з громами. Над Бориславом і околицею лютувала метелиця з хуртовиною. Автобусова комунікація зі Східницею перервана, бо на дорозі потворилися величезні снігові завії.

— **Львівська хроніка.** При вул. Східній 8, де забавлялося двох молодих людей, около 20-літня дівчина напилася йодини. Її відставили до шпиталю. Тому, що оба свідки не хотіли подати, як зветься ця дівчина, справою занялася поліція. — На Кайзервальді лікар д-р Бавмвальд, що зїздив лещетами, зломив собі ногу. Відвезли його до шпиталю. — На скруті вул. Казимирівської та Карної авто наїхало на Із. Корпуса з Городка Яг., якому покалічило голову та Сол. Вітліна, якому зломило обойчик. — Невідомі злодії вломилися до хати Ад. Олесевича при вул. Шимоновичів 33., та вкрали касетку з 2.000 зол. і біжутерію.

— **Краєва хроніка.** З весною річнуть будувати в Перемишлі будинок суду і вязниці.— Лісового сторожа із Красічина Йос. Запотоцького перемиський суд засудив на рік вязниці за вбивство жінки. — На передмісті Станиславова Микитинці в хаті Жигм. Вуйціка зачадився 13-літній син Вуйціка, який помер, а дві особи перевезли до шпиталю. — В Яблонівці біля Буська невідомі бандити напали на мешкання місцевої вчительки і забрали їй кріс та готівку 30 зол. — В Адамах пов. Камінка Стр. поліцай застрілив Йосифа Кілярського, що не хотів вилегітимуватися і кинувся з багнетом на нього. — В Білокерниці пов. Бережани арештовано Мартина Медюха, що виробляв і пускав в обіг фальшиві монети.

— **З Польщі.** У містечку Сточек, біля Лукова наслідком покиненого недокурка в келії місцевої вязниці повстала пожежа. Два вязні згоріли на смерть, три тяжко попеклися. — У Варшаві померла сестра марш. Пілсудського Софія Каденацова на 70 р. життя.

— **Любовна афера в ГПУ.** Комісаря Кагана, одного із вищих службовців ГПУ, арештували в Москві. Він вів слідство проти Зінов'єва та Каменева й арештував 19-літню секретарку Зінов'єва, дуже гарну дівчину. Замкнули її в головній вязниці ГПУ. — Лубянці. Каган закохався в дівчині та дав їй папери, на основі яких могла втікти. Опісля при переслуханні дав їй револьвер, яким вона покористувалася при втечі та вбила вартового. Дівчина втікла до Румунії. Каган стане перед военним судом.

Із судової салі.

ЗА ПРИНАЛЕЖНІСТЬ ДО ОУН І РОЗКИДАННЯ ЛЕТЮЧОК.

Перед судом присяглих у Чорткові відбулася розправа в днях 30. і 31. січня ц. р. проти трьох молодих селян з Романівки.

Трибуналові проводив заступник президента суду Тертіль, вотували судді Тадль і Благута.

Підсудних обвинувачував підпрокуратор д-р Ян Тарас, боронив обор. д-р *Михайло Рослям*.

На лаві підсудних засіли: 1) *Микола Ладика*, 30-літній мельник, без майна, неписьменний. 2) *Петро Лисий*, 23-літній зарібник, без майна. 3) *Степан Король*, 24літній зарібник, без майна, неписьменний.

АКТ ОБВИНУВАЧЕННЯ.

Прокуратор притягнув підсудних до відповідальности за приналежність до ОУН у 1934. р., себто за злочин державної зради зі статті 97. §. 1. к. з.

В ночі з 19. на 20. серпня м. р. у Романівці підсудні розкинули летючки — каже акт обвинувачення — проти польських шкіл і проти навчання українських дітей польською мовою.

Цієї самої ночі зірвали з громадського уряду, трафіки, кооперативи та державної школи державний герб. В будинку школи і громадського уряду зірвали портрети президента та марш. Пілсудського, завалили і залишили коло будинку.

Крім того підс. Петра Лисого притягнув прокуратор за намагане вбивство Михайла Карпінського, який вибіг з читальні „Т. С. Л." на брязкіт вибитих шиб.

ЗІЗНАННЯ ПІДСУДНИХ.

Всі три підсудні в карних доходженнях, слідстві і на головній розправі заперечили вину. На розправі зізнали, що критичної ночі взагалі зі собою не стрічалися і кожний з них спав дома.

Акт обвинувачення в цілій основі піддержав одинокий свідок *Розалія Салій* з Романівки. Під присягою св. Салій заявила, що критичної ночі, скрита під корчем аґресту на своїм подвірю, підслухала розмову всіх трьох підсудних, як вони змовлялися виконати згадані вище вчинки.

ПРИСУД.

На основі вердикту суддів присяглих трибунал засудив усіх трьох селян *по пять років вязниці.*

Проти цього присуду всі три засуджені зголосили касацію.

—o—

СПОРТ.

ГАКІВКА.

ЛЬВІВ. Погонь — Огнісько (Вильно) 1:0. (Змагання за мист. Польщі).

ДРОГОБИЧ. ЖТҐС Дрор — Гасмонея (Львів) 7:1 (2:1, 2:0, 3:0).

ВІДЕНЬ. Польща — Австрія 4:0 (2:0, 1:0, 1:0).

ОПАВА. Репр. Опави — Польща 2:1 (2:0, 0:1, 0:0).

ЦЮРІХ. Канада — Репр. Европи 15:11

—o—

Нові книжки й журнали.

ЖИТТЯ І ЗНАННЯ, ілюстрований популярно-науковий місячник „Просвіти". Львів, лютий 1935. Ч. 2. р. VIII. Зміст: В. Верниволя: „Буковина" (з наго. дп 50-ліття заснови першого укр. часопису на Буковині). — Чудеса землі. — В. Січинський: Сутківці (3 обр.). — Перстень фараона. — Пробудити передчасно ростини. — Є. Ч.: Як різні народи схоплюють голоси тварин. — Й. Шемлей: Про „гопини", або як убивали старих. — А. Листовецький: Боротьба за сушу (3 обр. і 2 мапки). — Ф. Коковський: Нові приписи про порядки на залізницях. — М. Бажалук: Як годувати отампок узимі. — 25-ліття „Відродження". — Питна вода в теплих краях. — В. Стасів: Дещо про водопади (1 обр.). — Розтоплений бурштин. — А. Василенко: Календар у старинних людей. — Найлекша смерть. — Є. Жарський: 200-ліття одної книжки. — Оживлюють мертвих. — І. Лоський: З життя київських студентів у старі часи (1 обр.). — Тайна старих скрипок. — Найвища температура на землі. — Українські літературні нагороди. — С. Яцура: Біжколи під кінець зимі(2 обр.). — Я. Пастернак: Таємні манастирі (4 обр.). — Б. Пристай: Хто перший винайшов електричну жарівку. — Є. Жарський: Змагання зперед 200 років (2 обр.). — Найстарші вуглеві копальні на світі. — Молоко в аркушах. — В. Дорошенко: Розстріляні українські письменники (3 портр.). — Прищеплюють штучні зуби і щелепи. — Ті, що від нас відійшли (1 портр.). — Бібліографія. — Додаток: Історія „Просвіти" ст. 231-238.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.